

ΤΙ ΧΡΩΣΤΑΜΕ ΣΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ.

Κωνσταντίνος Γανωτής.



Γιατί κάνομε αυτό τὸ ἐρώτημα; Ποιὸς μᾶς παρουσιάζει αὐτὸν τὸ λογαριασμό; Καί πῶς δεχόμαστε νὰ ἐλεγχθοῦμε αὐτὴ τὴν ὥρα;

Ἀσφαλῶς ὑπάρχει μιὰ τραγωδία στὶς σχέσεις μας μὲ τὰ παιδιά μας. Τὰ παιδιά μας δὲν χόρτασαν τὴν ἀγκαλιὰ - ἀνάπαυση τῶν γονιῶν τους καὶ τῶν ἄλλων συγγενῶν τους, παπποῦ, γιαγιάς. Εἶναι ἀνανούριστα, ἀκανάκευτα, ἀχάιδευτα, ἀφώτιστα. Ἀναπνέουν ὄχι τὸν ἀέρα τῆς ἀθωότητος, ὅπως τοὺς ταιριάζει, ἀλλὰ τὸ μολυσμένο ἀέρα τῆς κακίας καὶ τῆς αἰσχροτήτος. Ἀναπνέουν ὄχι τὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς ἀλλὰ τὰ καυσαέρια τῆς καταναλωτικῆς μας κοινωνίας. Δὲν ἀκοῦνε πιά λαϊκὰ παραμύθια καὶ νουθεσίες, ἀλλὰ τραγούδια καὶ ἤχους μηχανικῶς ἐνὸς ἄλλου ἥθους, ὄχι τοῦ ἥθους τῆς παράδοσῆς μας. Ἀκοῦν μοντέρνα γαυγίσματα. Δὲν βλέπουν εἰρηνικὰ πρόσωπα μὲ ἥρεμα καλοσυνᾶτα μάτια, ἀλλὰ νευριασμένους ἢ ξετσιπωμένους γονεῖς, ποὺ βλέπουν τὰ παιδιά τους χωρὶς νὰ τὰ κοιτάζουν. Δέστε πῶς μᾶς κοιτάζουν οἱ εἰκόνες τῶν ἁγίων στὶς ἐκκλησιές καὶ συγκρίνετε μ' αὐτὲς τὰ δικά μας κοιτάγματα. Ὁ Θεὸς χαρίζει στὰ βρεφάκια τὸ μητρικὸ γάλα κι οἱ πολλὲς μαννάδες τὸ κόβουν, γιὰ νὰ μὴ κρεμᾶνε τὰ στήθη τους, καὶ ἔτσι γίνονται οἱ ἀγελάδες μαννάδες τῶν παιδιῶν τους. Κι ὅταν μεγαλώσουν τὰ παιδιά μας ἔχοντας στὴν τσέπη

τους χρήματα, τρῶνε ἀκατάλληλες τροφές καὶ ὅταν ἔρχονται στὸ σπίτι, δὲν κάθονται στὸ τραπέζι, γιατί δὲν πεινοῦνε.

Πόσα δάκρυα μετανοίας ἀρκοῦν γι' αὐτὰ τὰ ἐγκλήματα ποὺ κάνομε στὰ παιδιά μας ἐμεῖς οἱ γονεῖς τους κι ἔτσι καταφέραμε νὰ ἔχομε μιὰ νεολαία παχύσαρκε, ξετσιώπη, πολυενημερωμένη, μὲ πολλὰ φροντιστήρια, μὲ πολλή ψυχαγωγία καὶ ἀκριβοπληρωμένη, μὲ ὕφος ὅμως κουρασμένο, μὲ κατάθλιψη, μὲ ἀνασφάλεια, μὲ φόβο ἀπέναντι στὴ βία, ἓνα φόβο ποὺ ὀδηγεῖ στὴν ἀντίπαλη βία ;

Μποροῦμε ἄραγε νὰ κοιμούμαστε ἡσυχοὶ ὅταν ἔχομε πλέον διαπιστώσει δραματικὰ τὸ ὅτι τὰ παιδιά μας δὲν ὄνειρεύονται, δὲν προσεύχονται, δὲν κλαῖνε (μόνο βογγᾶνε καὶ βρίζουν), δὲν ἀγαπιοῦνται (πέθανε ὁ ἔρωτας!), δὲν πιστεύουν σὲ τίποτα πραγματικό, τελικὰ δὲν μᾶς ἀγαποῦνε;

Μήπως ἀγνοοῦμε, ἀδελφοί μου, ὅτι πολλοί, πάρα πολλοὶ νέοι (δηλ. παιδιά μας) συντηροῦνται ἀναβάλλοντας τὴν αὐτοκτονία τους μὲ τὰ γνωστά μας πλέον παραισθησιογόνα, ἀπὸ τὸ κάπνισμα καὶ τὸ ἀλκοὸλ μέχρι τὰ σκληρότερα; Μήπως ἀγνοοῦμε ὅτι τὰ κορίτσια μας συνήθισαν πιά τὶς ἐκτρώσεις; Ἦ δὲν ἀκούσαμε τὴν αὐξηση τοῦ AIDS καὶ τῶν αὐτοκτονιῶν; Ἦ μήπως συνηθίσαμε κι ἐμεῖς ν' ἀκοῦμε γιὰ ληστεῖες ποὺ τὶς κάνουν νέοι, δηλ. παιδιά μας, ἢ συνηθίσαμε ἀκόμα καὶ ν' ἀκοῦμε γιὰ ἐκδηλώσεις βίας, βίας ποὺ πρὶν νὰ φτάσει στὶς δολοφονίες ἀρχίζει ἀπ' τὰ σχολικὰ θρανία, ὅπου τὰ παιδιά καὶ τὰ ἐγγόνια μας δέρνονται γιὰ τὴν ἀπόλαυση τῆς βίας. Δὲν σᾶς θυμίζει αὐτὸ τὴν τηλεόραση, ὅπου ἡ βία ἀποτελεῖ τὸ συνηθισμένο σενάριο ὅλων τῶν προβολῶν;

Ὅταν εἶναι μικρὰ τὰ παιδιά μας καὶ μαλώνουν μεταξύ τους, τοὺς συμβουλεύομε νὰ λύνουν μὲ εἰρηνικοὺς τρόπους τὶς διαφορὲς τους. Καὶ τὰ παιδιά καταλαβαίνουν ἀργότερα ὅτι τὰ κοροϊδεύομε, γιατί καὶ τὰ κράτη καὶ οἱ κοινωνικὲς τάξεις καὶ τ' ἀντρόγυνα ἀκόμα (δηλ. ἐμεῖς οἱ γονεῖς τους) λύνομε τὶς διαφορὲς μας μὲ πολέμους, μὲ ἐμφύλιους σπαραγμούς, μὲ καυγάδες, μὲ δικηγόρους καὶ δικαστήρια.

Τώρα βέβαια ποὺ δείξαμε ὅλη τὴ ζοφερὴ πραγματικότητα (τὴν τοσο γνωστὴ ἄλλωστε σὲ ὅλους) δίνομε ἓνα ἰσχυρὸ ἐπιχείρημα σ' αὐτούς, ποὺ ἀποφεύγουν τὴν τεκνογονία. Λογικὰ βέβαια θὰ μποροῦσε κανεὶς νὰ δικαιώσει τὸ ἐπιχείρημα. Ἄλλωστε ἡ κατάχρηση τῆς σεξουαλικότητος ἐξαντλεῖ τὸ γονικὸ αἶσθημα καὶ τὰ ζευγάρια δὲν αἰσθάνονται καλὰ μπροστὰ σ' ἓνα ἀθῶο βρεφάκι ἀνάμεσά τους.

Κι ἔτσι καταλήγομε στὴν ἐπικείμενη ἀπότομη καταβάρθρωση τῆς κοινωνίας μας. Κι ἂν ἀναλογιστοῦμε ὅτι αὐτὲς οἱ διαπιστώσεις ποὺ κά-

ναμε παραπάνω ισχύουν για τις δυτικές κοινωνίες τῶν λεγομένων ἀνεπτυγμένων χωρῶν, τότε θεωροῦμε βέβαιη τὴν κατάλυση τοῦ δυτικοῦ κόσμου ἀπὸ τοὺς βαρβάρους λαούς, ποὺ ἀκόμα δὲν κατάφεραν νὰ μποῦν στὸ «δρόμο τῆς ἀνάπτυξης καὶ τῆς προόδου». Γιατὶ σ' αὐτοὺς τοὺς λαοὺς παρατηρεῖται δημογραφικὴ ἔκρηξη!

Ἡ ἀποφυγὴ τῆς τεκνογονίας ἀποτελεῖ αὐτοκτονία τοῦ γένους καὶ γι' αὐτὸ πολλοὶ ἀποφασίζουν νὰ ἀγνοήσουν τὸ γένος, τὸ ἔθνος, τὴν πατρίδα, τὴν οἰκογένεια. Λογαριάζουν μόνο τὸ ἄτομό τους. Αὐτὸ ἀναβάλλει τὴν αὐτοκτονία μέχρι τὰ γεράματα τοῦ ἀτόμου. Τότε ἡ σκληρὴ μοναξιά θὰ ἐπιβάλλει τὴν αὐτοκτονία.

Ἀδελφοί μου αὐτὴ εἶναι ἡ σημερινὴ πραγματικότητα σὲ μεγάλο ἀριθμὸ τῶν μελῶν τῆς κοινωνίας μας, κι ἂν ὑπάρχει καὶ στέκεται ἀκόμα ὁ κόσμος, αὐτὸ τὸ χρωστᾶμε στὰ ποσοστὰ ἐκεῖνα, ποὺ ἀκόμα ἀντιστέκονται· ἀντιστέκονται καὶ ἀρωματίζουν τὴ δύσοσμη κοινωνία μας. Δὲν σβήνουν ὅμως τὶς ἐστίες δυσσομίας. Αὐτὸ θ' ἀρχίσει νὰ γίνεται μετὰ ἀπὸ μιὰ συγκλονιστικὴ μετάνοια καὶ τέτοιος συγκλονισμὸς παράγεται ἀπὸ μεγάλες συμφορὲς τοῦ κόσμου.

Ἡ ἀπαισιόδοξη αὐτὴ γνώμη ἰσχύει βέβαια γιὰ πολὺ κόσμο. Στὴ δική μας ὅμως παράδοση τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων ὑπάρχει ἀκόμα ἡ μνήμη ἀλλὰ καὶ ἡ πράξη τῆς ἀπρόκλητης μετάνοιας, τῆς μετάνοιας δηλ. ποὺ δὲν χρειάζεται βιβλικὲς καταστροφές, γιὰ νὰ γεννηθεῖ. Κι αὐτὴν τὴ μετάνοια ἐπικαλοῦμαι τούτη τὴν ὥρα, ἀδελφοί μου, καὶ σ' αὐτὴν ἐλπίζω, γιὰ νὰ γυρίσει φύλλο ἢ ἱστορία μας καὶ νὰ βροῦμε ὅλοι μας τὴν παρηγοριά μας.

Ὁ τόπος μας κοσμεῖται μὲ μοναστήρια κι ἐκκλησιές, τὰ χώματά μας σπαρμένα μὲ κόκκαλα μαρτύρων, ὁ χρόνος μας σημαδεύεται μὲ γιορτὲς καὶ μνήμες ἀγίων. Σὲ σπίτια ἀκόμα πολλὰ ἀνάβει τὸ καντήλι μπροστὰ στὰ εἰκονίσματα, παπάδες λειτουργοῦν, βαφτίζουν, παντρεύουν καὶ κηδεύουν χριστιανούς. Καὶ πολλοὶ μοιράζουν τὴ μπουκιά τους μὲ τὸν πεινασμένο. Αὐτοὶ οἱ «πολλοὶ» εἶναι λίγοι σὲ σύγκριση μὲ τὸ παρελθόν, πολὺ λίγοι ἀλλὰ σχεδὸν ἀρκετοί, γιὰ νὰ ἐλπίσομε σ' ἓνα καλύτερο μέλλον. Αὐτὰ καὶ ἄλλα τέτοια σοῦ φτερώνουν τὴν ἐλπίδα τῆς ἀπρόκλητης δηλ. τῆς ἀβίαστης μετάνοιας τοῦ λαοῦ μας. Καὶ τότε θ' ἀρχίσομε νὰ πληρώνομε τὸ χρέος μας πρὸς τὰ παιδιὰ μας.

Χρωστοῦμε πρῶτα στὰ παιδιὰ μας, ἀγαπητοί μου, νὰ τὰ συνδέσομε μὲ μιὰ μεγάλη εὐχαριστία στὸ Δημιουργό μας, ποὺ μᾶς τὰ χάρισε, γιὰτὶ δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερο δῶρο τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ παιδιὰ. Τότε μόνο θὰ τὰ ἐκτιμήσομε σωστά, ὅταν τὰ ἰδοῦμε σὰν δῶρα πολύτιμα. Κι αὐτὰ θὰ χαίρονται ποὺ δὲν εἶναι ἀπλὰ προϊόντα βιολογικῶν

διεργασιῶν, ὅπως τὰ ἐκτιμᾶ ἢ σύγχρονη φιλοσοφία τοῦ Διαφωτισμοῦ, ἀλλὰ δῶρα τοῦ Θεοῦ στοὺς γονεῖς τους.

Ἀκόμα χρωστᾶμε νὰ θυμίζομε διαρκῶς στὰ παιδιά μας πῶς τὰ γεννήσαμε. Τὰ γεννήσαμε μὲ μιὰ ἀγάπη ἐκρηκτικὴ τῶν ψυχῶν καὶ τῶν σωμάτων μας. Γι' αὐτὸ τὸ κάθε παιδί εἶναι εὐτυχισμένο μόνον, ὅταν βλέπει τὴν ἀγάπη αὐτὴ ζωντανή· εἶναι ἡ ἀγάπη τῶν γονιῶν του ἢ ζωντανὴ μαρτυρία τῆς ὑπαρξῆς του. Ἡ εὐτυχία τοῦ κάθε παιδιοῦ χάνεται, ὅταν χαθεῖ καὶ ὁ τρυφερὸς καὶ εὐγενικὸς ἔρωτας τῶν γονιῶν του μεταξύ τους. Ὅλοι οἱ νέοι ποὺ μπαινοβγαίνουν στὰ ψυχιατρεῖα, οἱ νέοι ποὺ ἀναστατώνουν καὶ πυρπολοῦν τὶς πόλεις μας, οἱ νέοι ποὺ τρομοκρατοῦν τὴν κοινωνία μας μὲ ὀργανωμένες ἐκδηλώσεις βίας, ὅλη ἡ ναρκομανὴς νεολαία μας κάνουν ὄλ' αὐτὰ ὡς ἀσυνείδητη διαμαρτυρία γιὰ τὶς σχέσεις τῶν γονιῶν τους, ποὺ δὲν εἶναι ἀρμονικές. Εἶναι ἐντυπωσιακὸ τὸ ὅτι στὸ θέμα αὐτὸ δὲν ὑπάρχουν ἐξαιρέσεις.

Χρωστοῦμε ἀκόμα στὰ παιδιά μας νὰ σεβαστοῦμε καὶ νὰ συντηρήσομε τὴν ἀθωότητά τους. Τὸ ἀθῶο παιδικὸ βλέμμα εἶναι τὸ ωραιότερο στολίδι τῆς ἀνθρώπινης κοινωνίας ἀλλὰ καὶ ἔκφραση τῆς μοναδικῆς εὐτυχίας τοῦ παιδιοῦ.

Ἡ σύγχρονη κοινωνία καταβάλλει ἐπίπονες προσπάθειες, γιὰ νὰ ἐξαχρειώσῃ τὴν παιδικὴν ἀθωότητα. Καὶ τὸ ὀνομάζουν αὐτὸ ἀπομυθοποίηση. Θέλουν νὰ πείσουν τὰ παιδιά ὅτι ἡ ἀθωότητά τους ἦταν ἓνας μῦθος, ὄχι δηλ. ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα. Αὐτὸ εἶναι ὁ «θρίαμβος» τῆς ἐπιστήμης, ποὺ σχηματίζει τὶς ἔννοιες ἀπὸ τὰ ἐξωτερικὰ αἰσθητὰ στοιχεῖα τῶν πραγμάτων, δηλ. μὲ τὰ μετρήσιμα στοιχεῖα τους ἀγνοῶντας τὰ ποιοτικά. Κι ὅταν λείψουν τὰ ποιοτικά, ἡ μάνα μας γίνεται μιὰ ἀπλὴ γυναῖκα, ὁ πατέρας μας ἓνας ἀρσενικὸς ἄνθρωπος, ἡ πατρίδα μας ἓνα ἀπλὸ οἰκόπεδο κ.ο.κ. . Ἔτσι ἡ ζωὴ χάνει κάθε μυστήριον καὶ ἡ χαρὰ τοῦ παιδιοῦ πέταξε. Χρωστοῦμε λοιπὸν στὰ παιδιά μας νὰ τοὺς ξαναδώσομε τὴ μυστηριακὴ γεύση τοῦ κόσμου. Δηλαδή νὰ τοὺς ξαναδιαβάσομε τὴ δημιουργία τοῦ κόσμου, νὰ τοὺς διδάξομε τὴν πίστη στὸ εὐαγγέλιον, τὸ νόημα τῆς γιορτῆς, τὴ χαρὰ τῆς προσευχῆς, τὴν ὀμορφιὰ τῆς φιλανθρωπίας, τῆς εὐγένειας τῆς εὐγνωμοσύνης. Κι ἐμεῖς μὲ ἔκπληξη θὰ διαπιστώσομε ὅτι ὅλα ὅσα θὰ τοὺς διδάξομε τὰ ἥξεραν τὰ παιδιά, τὰ ἥξεραν μὲ τὸν καρδιακὸν τρόπο καὶ φαινόταν νὰ τὰ ἀγνοοῦν, γιὰ τὸ παιδιά μας φιλότιμα τὰ εἶχαν ἀπωθήσει στὸ περιθώριον τῆς ψυχῆς τους, γιὰ νὰ συμμορφωθοῦν στὴ λογικὴ θεωρία τῆς ἐξελίξεως· γιὰ τὸ τέτοια θεωρία τὰ γυμνάζομε μὲ τὰ σχολεῖα τοῦ διαφωτισμοῦ. Ἄρα χρωστοῦμε νὰ τὰ ζήσομε πρῶτοι στὸν κόσμον τῶν εὐγενικῶν συναισθημάτων.

Χρωστοῦμε ἀκόμα στὰ παιδιὰ μας νὰ τοὺς δώσομε τ' ἀδέρφια τους. Ἰδέστε τί εὐτυχία εἶναι γιὰ τὸ κάθε παιδί τ' ἀδέρφια του. Χάθηκαν οἱ χαρωπές φωνές τῶν παιδιῶν στὰ σπίτια μας, γιατί τὸ ἓνα παιδί ἀκόμη καὶ τὰ δύο εἶναι μελαγχολικά μὲ τὴ μοναξιά τους. Πῶς νὰ λειτουργήσει δημοκρατικὰ μιὰ χώρα, ὅταν κατοικεῖται ἀπὸ πολῖτες, ποὺ ἔζησαν τὰ παιδικὰ τους χρόνια μοναρχικά, χωρὶς μιὰ ἄσκηση φιλαλληλίας, εὐθύνης, θυσίας, σὰν θηρία στὰ κλουβιά τους. Καὶ τὸ νὰ ξέρουν τὰ παιδιὰ μας μὲ ποιὸν τρόπο ξεφορτωνόμαστε τ' ἀδέρφια τους, πῶς ὑποφέρεται καὶ πῶς συγχωρεῖται ἀπὸ τὰ παιδιὰ μας; Γι' αὐτὸ πέσαμε στὴν ἀνυποληψία τῶν παιδιῶν μας. Μέσα στὰ σπίτια πλανᾶται ἡ κρυμμένη ἀπ' ὅλους ἐνοχή, κρυμμένη κι ἀνομολόγητη ἀλλὰ αἰσθητή. Αὐτὴ ἡ διάχυτη ἐνοχὴ γεννάει τὴν κατάθλιψη, τὴν ἀρρώστια τοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ Θεὸς συγχωρεῖ, ἡ «ἀντικειμενικὴ πραγματικότητα» ὅμως, αὐτὸ ποὺ λέμε ἀλληλουχία τῶν ἔργων δὲν συγχωρεῖ. Παράδειγμα ὁ ἀποδεκατισμὸς τῶν ἀλειτούργητων οἰκογενειῶν, ποὺ βαδίζουν ὀλοταχῶς πρὸς τὴν ἐξάλειψή τους· ἀπὸ τὰ λίγα παιδιὰ πηγαινουν στὸ ἓνα κι ἀπὸ τὸ ἓνα στὸ κανένα. Σὲ μιὰ γενιὰ ἀκόμα δὲν θὰ ἀρκοῦν οἱ ζωντανοί, γιὰ νὰ θάψουν τοὺς ἄτεκνους πεθαμένους. Δὲν εἶναι κινδυνολογία αὐτό· κοιτάξτε γύρω σας καὶ κάνετε στατιστικὲς μὲ τὶς συγγενεῖς καὶ γνωστὲς σας οἰκογένειες.

Ἀκόμα χρωστοῦμε στὰ παιδιὰ μας νὰ τοὺς δώσομε μιὰ σωστὴ παιδεία. Τώρα χάθηκε κάθε ὑποψία ἀνθρωπιστικῆς παιδείας καὶ μὲ τὰ βιβλία καὶ μὲ τὸ διδακτικὸ κλίμα τῶν ἐπαγγελματικῶν δασκάλων, τὰ σπρώχνουμε στὸ μηδενισμό. Ὅλοι σχεδὸν οἱ παράγοντες τῆς παιδείας μας ἀπαξιῶνουν τὸ ἔργο τῆς παιδείας καὶ μὲ κάθε εὐκαιρία καὶ πρόφαση τρέχουν νὰ φύγουν μακριὰ ἀπὸ τὶς αἴθουσες διδασκαλίας. Αὐτὴ τὴν ἀπαξίωση τοῦ παραδοσιακοῦ ἠθους τόσο στὰ σχολεῖα ὅσο καὶ στὰ σπίτια κάνει τὰ παιδιὰ ἄγρια, ἐπιθετικά καὶ παράλυτα γιὰ κάθε καλὸ ἔργο. Ἡ μοντέρνα «παιδεία» τοῦ διαφωτισμοῦ, ποὺ διδάσκει τὴν καταγωγὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τὸν πίθηκο, δὲν παρηγορεῖ τοὺς νέους, δὲν τοὺς ὀπλίζει ἀγνὸ ζῆλο γιὰ ἔργα ἀγαθὰ· τὰ κάνει τὰ παιδιὰ μας νὰ φαίνονται σὰν ζωντανὲς ἐπαληθεύσεις τῆς θεωρίας τῆς ἐξελίξεως. Πότε θὰ ξαναφανοῦν στὸ χῶρο τῆς παιδείας μας οἱ παλιοὶ «δάσκαλοι τοῦ γένους». Ἐκεῖνοι οἱ δάσκαλοι ποὺ ἦταν παπᾶδες πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς καὶ ὅσοι δὲν ἦταν παπᾶδες αἰσθάνονταν ἔτσι. Ἐκείνων τῶν δασκάλων φιλοῦσαν τὸ χέρι καὶ οἱ μαθητὲς τους ἀλλὰ καὶ οἱ γονεῖς τῶν μαθητῶν τους.

Δὲν ὑπάρχει τέρμα τῶν ὀφειλῶν μας πρὸς τὰ παιδιὰ μας ἀλλὰ κλείνοντας αὐτὴ τὴν ὁμιλία πρέπει νὰ ποῦμε καὶ γιὰ τὴν ἀνάγκη πᾶσα νὰ

πάρομε τὰ παιδιὰ μας μέσα ἀπὸ τὶς ἀποκρουστικὲς κατσουφιασμένες, ἀνήλιες πόλεις καὶ νὰ ξαναγυρίσομε στὶς ἐπαρχίες καὶ στὰ χωριά μας, γιὰ νὰ ξαναμυρίσουν τὰ παιδιὰ μας χῶμα, ἀέρα ἀρωματισμένον ἀπὸ τὰ φυτὰ τῆς πατρίδας μας, νὰ ἰδοῦν τὸν οὐρανὸ καὶ τὴ θάλασσα τῆς πατρίδας μας καὶ τὶς χιονισμένες βουνοκορφές μας, ὥστε νὰ καταλάβουν τὸν ὑπέροχο συμβολισμὸ τῆς γαλανόλευκης σημαίας μας.

Δακτυλογράφηση & Φιλολογικὴ Ἐπιμέλεια, Αἰκατερίνη Κόρμαλη Γανωτῆ.

Πηγή : <http://konstantinosganotis.gr/omilies-menou>.